

פרשת
מצורע
הגדול
♦♦♦
שנת
תשפ"ב
♦♦♦
גליון 148

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

ה"חלל החסר"...

אין הדברים אמורים אלא לחזק את עצמינו במה שרואים בחוש את דברי חז"ל שמדגישים התייחסות מיוחדת למעלה זו של "מחבין זה את זה", ע"כ.

צער נורא על כבודו...

כשהוציא מרן לאור את ספרו הנפלא "ארחות יושר", והביא באות ב', בשם החזו"א שגדר דברים בטלים, הוא, שאם מדברים עשרה רגעים כבר צריך להיות איכפת לו, וכן כ' בשם הגר"א לבאר מש"כ באבות "מיעוט" שיחה, דהכונה שחייב לדבר מעט, שאם לא כן תתבלבל דעתו עליו, ע"ש במתיקות הדברים.

שלח אחד [שאינן ראוי להזכיר את שמו] מכתב חריף מאד, היתכן כזה דבר, [ואינו רוצה להזכיר את ביטוייו.. רק אוכל לומר שאחרי תקופה ארוכה שכבר שבק חיים, ועלה זכרו אצל רבינו מאיזו סיבה, התבטא פתאום רבינו עליו בכאב, "ער פרעגלט זאך אין גיהנום..." הוא מיתטגן בגיהנום...].

וקרא רבינו את המכתב, ומיד נתאדמו פניו, בצורה חריגה מאד, וכך ישב בצער נורא, כמה שעות - בלי גוזמא! ובאמצע אומר לי בהאי לי שנא - ער זאגט מוסר צו רבי חיים אף ביטול תורה!?, פי' האם הוא אומר לרבי חיים מוסר על ביטול תורה... וכמדוני שהוסיף, דער מתמיד פון דור.. שרבי חיים הוא המתמיד של הדור, וכמתמה על שוטה שחושב שאיכפת לו ביטול תורה יותר מרבי חיים...

חרד לבריאותו

וכך ה' תמיד חרד לבריאותו של רבי חיים, ושמעתי מפיו שמזכירו לרפואה בסוף כל שמונה עשרה, [ואמר שיש ארבע שמות שמזכיר בפרטות, ורבי חיים אחד מהם].

וכשקיבל מרן זצוק"ל את האירוע מוחי רח"ל, בערב סוכות תשס"ב, לאחר מעריב בליל יו"ט, אחרי שיצאו כל המתפללים, נעמד רבינו ליד הארון ספרים ומספר לי בצער גדול, רבי חיים האט געחפט אסטראק.. [והוסיף שהרופאים תולים את זה באיזו סיבה למה זה קרה, אך הוא חושב פשט אחר].

וכל אותם שבועות, עד ששמע שהשתפר מצבו הרבה, ה' רבינו חרד מאד מאד לבריאותו. ובשמחת תורה בחזרתו מחתן תורה בישיבותיו הק' גאון יעקב וארחות תורה, הלך לבקרו במעייני הישועה, ועלה "כמה קומות", וכשנכנס אצלו לא רצה לשבת, רק עמד לפניו ושאל לשלומו, ובירכו ביו"ט הוא מלזעוק וכו', ויצא.

נס הכתיבה

וגם אחרי שחזר מרן הביתה, דאג רבינו והתפלל הרבה, שיחזור לאיתנו "לגרמ"י, ובאמת זכה כלל ישראל שחזר לכתוב בידו, את ספריו הגדולים, ותשובות לרבבות אלפי ישראל, ולא נתקיימה נבואתם הרעה של הרופאים שלא יוכל ח"ו לחזור ולכתוב עם היד, וזה ה' באמת בגדר נס!.

כל מילה ומילה...

יכלה הגליון, ולא יכלו הדברים, מה שיש לספר על גודל הערכתו לכל מילה ומילה שיצאה מפ"ק של רבי חיים, והי' מתפלל מאד על אותם המתחכמים מלשמוע להוראותיו בענין הפיאות שיהיו לפני האוזן, וכנהגה, ואמר, הרי אם רבי חיים אומר צריכים לשמוע.

ספר תורה חי

כבר עברו קרוב לג' שבועות, מאותו רגע שעלו "אותיות של אש" לגנזי מרומים, וחשכה נוראה ירדה לעולם, בהסתלק מעמנו "ספר תורה חי", רשכבה"ג מרן שר התורה זצוק"ל, ועדיין קשה לעכל שאנחנו "בלי רבי חיים..."

וכפי שרואים בחז"ל הק', גם אחרי זמן, ישנה בחינה של צער הסילוק, כשעת פטירתו ממש! בכל פעם שמרגישים את החיסרון מחדש. על אחת כמה וכמה כל זמן שעדיין הפצע פתוח, והחלל "ריק" לנגד עינינו, הרי כל זה עדיין "שעת חימום".

ולכן הנני מתנצל שקשה לי להעלות עלי כתב דברים מסודרים, על ה"תלמיד חכם שמת" ואין לו תמורה. ומצד שני להיפטר בלא כלום, אינו רשאי, לכן אעלה כמה נקודות, כפי שישים השי"ת ברעיוני.

שמחה מראיית ספר תורה

הבוקר בהוצאת ספר תורה, זכרתי דבר נפלא שהי' אצל רבינו לפני הרבה שנים, כשבא יהודי יקר מנתיבות [ידידו של היקר הרב אליעזר הלוי ליברמן שליט"א] לבנות ארון להניח את הספר תורה בבית רבינו, בצורה מכובדת. [והקפיד רבינו "שלא לייחדו" לספר תורה, כדי שלא יקבל קדושת ארון קודש].

ולצורך כך וכנס לחדרו הקדוש של רבינו, למדוד את אורך הספר תורה. והספר תורה ה' מונח "על הארון" עטוף בטלית. כשפנה לצאת מהחדר, הסתכל רגע בפני רבינו, שהי' באמצע הלימוד, וצהבו פניו.

וכששם לב רבינו שהוא יוצא, הרים את עיניו וראה אותו עם פנים מאירות, שאל אותו למה אתה שמח? ושתק, אמר לו רבינו אני יאמר לך למה אתה שמח, כי "ראית ספר תורה..." ע"כ.

ואמרתי בליבי, אם כשרואים ספר תורה, זה מביא לאדם שמחה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, כשרואים את "כל התורה כולה", כמה אורה ושמחה זה מביא.

ואת זה חסרנו כעת, כשנשרפו הגוילין ואותיות פורחות באויר, ועלתה נשמתו הטהורה של מרן שר התורה למרום. וזכור נזכור כשזכינו להיכנס לחדרו הקדוש, ולהסתכל בעיניו הטהורות... הרי בעינים הללו נצפתה כל התורה כולה!! וכמה אור ושמחה זכינו שיכנס ללבנו... [גם אם לא הרגשנו בפועל, מטמטום הלב רח"ל], וכל זה חסרנו כעת בעוה"ר.

כא וראה כמה מחבבין זה את זה

עוד אביא הארה הרשומה אצלי מלפני שנים, [והנני משאירה כלשונה], תופעה נפלאה החוזרת על עצמה הרבה בהזדמנויות שונות, לראות כמה רגש של כבוד והערכה יש בין גדולי ומנהיגי האומה. אם זה כאשר שואלים את רבינו על הוראות ממרן שר התורה הגרמ"ק שליט"א, שעומד רבינו על דקדוק וקיום הדברים, ואומר "אם רבי חיים אמר, הוא יודע מה שהוא אומר..." ולא פעם אחת אמר כי לרבי חיים יש רוח הקודש... וכנהגה רבות.

ופעם אחת הורה רבי חיים לשנות שם משונה שהי' לאחד - לשם "תנחום", ונשאל רבינו אם סבור שחובה לקרוא דוקא תנחום, או העיקר לשנות את השם, והתבטא רבינו דמסתמא אין העיקר דוקא שם זה, אבל אם רבי חיים אמר שם זה, ראוי לקרות בשם זה.

גם ה' לו הסבר, לכל הדברים המיוחדים שדורש רבי חיים, בנוגע לשעון יד וכו' וכו', וראה בזה מבט מיוחד לדורות, שקשה לפרט כאן.

וה' אחד שסבל מצער גדול באיזה ענין, ולרבי חיים היתה דעה מיוחדת בענין, וכנס הלה לרבי חיים, ואמר לו רבי חיים איזה ביטוי שה' קשה לו לקבל. ובא לבכות לרבינו שיבטל את הדברים, אמר לו רבינו האיך אני יכול לבטל מה שיצא מפה קדשו...

כבר הורה זקן

וכמו כמים הפנים אל פנים, כמה ה' מן חרד על כבודו של רבינו, כידוע ומפורסם.

וגם מה שה' שומע מרבינו, ה' אצלו כהוראה חד משמעית, עד שכשנסתי אליו פעם אחת בנוגע לשאלה קשה בענין מקואות, וה' איזה פרט נוסף שנתלבתי בו, לא רצה לחשוב כלום, רק אמר בקול רם "כבר הורה זקן".

מיליארדר...

ואזכיר שאלה ששאלתי פעם את רבי חיים, אם כשאמר חז"ל שאכילת זיתים קשה לשכחה, זה כולל גם מי שאוכל ממשקה הבלוע מטעם הזיתים. ואמר לי רבי חיים שאינו יודע, אך הוסיף לי משפט חזק, זכרון איז אזא טייערע זאך, אשאד צו פארלירן... פי' זכרון זה כזה דבר יקר, חבל להפסידו...

והרגשתי אז כמו מיליארדר שמדבר על הפסד מיליאדרים. ואומר לי אל תכניס את עצמך לסיכון עצום כזה.

ולעצם הדבר, אמר לי אח"כ רבינו, שטעם כעיקר אי"ז סברא, אלא הלכה שנתחדשה בתורה, וממילא הלכה זו נאמרה רק לענין איסורים, ולא על דברים סגוליים.

צמאון לתורה

וכפי שפתיחתי, הרבה יש להאריך, אך עדיין הספר תורה נשרף לנגד עינינו, וכל רגע ורגע מרגישים האיך שנלקח מאתנו עמוד האש, וקשה לכתוב.

רק נראה לחטוף ולחטוף עוד ועוד תורה, והלואי שנזכה לצמאון האדיר, שה' צמא מן לכל מילה תורה, ולא רק של הקדמונים, אלא כל חיבור וכל גליון שהביאו לפנינו, ה' קורא בשקיקה כזאת, שלא ה' שייך לעצור אותו באמצע.

וה' מקיים בעצמו, את המדרש שהביא בארחות יושר את ב', וז"ל המדרש, משה רבינו לא אכל ולא שתה ולא ישן מ' יום, משל למלך שאמר לאוהבו מדוד לי דינרי זהב, משמחתו לא ביקש לאכול ולא לשתות, ביקש לישן, אמר אם אישן אני מפסיד אלו. כך משה מודד התורה, שכה, ולא אכל ולא שתה, ביקש לישן, אמר אם אישן אני מפסיד שלא אמר לי אלא מ' יום עכ"ל המדרש.

ומוסיף ע"ז מרן, והאדם נמשל לזה, שלא נתנו לו מן השמים אלא שנים קצובות, וכל מה שמבטל הוא מפסיד בידים, מרגליות, שיצטער אח"כ ע"ז לנצח נצחים, מה שה' בידו ליקח ולא לקח, ע"כ.

חסר כח התורה

וכאשר אנו עומדים בימי בין הזמנים, ובימי ההכנה לפסח, ה' ראוי להרחיב הדברים, עד כמה ה' רבינו חרד על חסרון זכות התורה שנוצר מהפסקת הלימוד בישיבות הק', וה' אומר: ימי בין הזמנים הם ימים קשים, ויש רח"ל צרות גדולות, כי חסר את זכות התורה...

וכן ה' מעורר על סכנת הטיולים, ונביא מכתב א' ממה שכתב ע"ז.

בס"ד ניסן תשס"ד

זה כבר הרבה שנים שבזמן שלא לומדים בישיבות, כגון בחודש ניסן תשרי ואב, הרבה מנצלים הזמן ג"כ ללימוד התורה הנקרא ישיבות בין הזמנים.

אמנם יחד עם זה יש כאלה שיש טיולים למקומות שונים, ויש מקומות מסוכנים לטייל שם, סכנה רוחנית וסכנה גשמית, ובעצם כל טיול כרוך בסכנה הלא חז"ל אמרו האומר מה נאה אילן זה מה נאה ניר זה הרי זה מתחייב בנפשו.

ודבר זה תובעים מבני הישיבות יותר משאר בני אדם, כיון שהם טעמו טעם של תורה ואין להם לבלות זמן, אלא אם צריך עזר לכבוד החג או שהתאמצו ביגיעת התורה וצריך לנוח קצת, אבל אין לנצל הזמן בטיולים, אפילו אם כונתו לראות גדלות השי"ת, וכתוצאה מהטיולים כל שנה ישנם כאלה שקרה להם אסונות השי"ת ישמרנו.

והנה מזמן לזמן גילו גדולי ראשי הישיבות דעתם על הסכנה בטיולים אלה, ומ"מ כמעט בכל שנה קרה דברים נוראים, גם השנה תיכף בגמר הלימוד בישיבות קיפחו שני בחורים חייהם, והדברים צועקים עד לב השמים. אנא תלמידי הישיבות אשר חלקכם שבחרתם דרך התורה, למה תלכו בדרכי עקלתון ואשר מביאים לכל כך צער. בכך נא להזהר מלעשות דברים המסכנין חיי אדם, ותנצלו את הזמן במקרה שצריך במנוחה, וחלק הכי גדול בלימוד התורה, ובזכות למוד התורה ושמירת הבריאות תזכו לעלות אל המסלה הנכונה ולגדול כרצון הקב"ה וכל ישראל.

יוסף שלוש אלישיב אהרן יהודה ליב שטינמן

להישאר "במקום תורה"

וכך אמר פעם לפני בין הזמנים: כל זמן שנמצאים בישיבה, יש בזה הצלה פורתא לכל הפחות שנמצאים במקום תורה. אך כשנגמר הזמן יש כבר סכנה כי עוזבים את כותלי הישיבה - את "המקום תורה", ואפי' שנמצאים בין יהודים כשרים וטובים, מ"מ אם אי"ז "מקום תורה" - המקום המרכזי שנשמרת שם התורה בקדושתה, זה סכנה!

והעצה היחידה לזה, שימשיך תמיד את השייכות עם המרכז. והשייכות מתבטא בזה שיש לו קשר לכותלי ביהמ"ד, וכל מי ששייך למרכז יש תקוה שלא יתבטל כנגד הרוב מה ששורר מחוץ לביהמ"ד חלילה וחס. וזוהי העצה היחידה שבכל עת יהיה שייך למקום תורה כמו באמצע הזמן כך גם בבין הזמנים.

וכמו שצריך לקבוע עתים לתורה וכו', אך העיקר שירגיש כל הזמן שהוא עדיין חלק מהמקום תורה שהוא עדיין בן ישיבה ובן תורה, וכל מגמתו וכל השקפתו תהיה על דרך זה, אז יש תקוה שלא יתבטל לרוב שאינם בדרך זו, ויוכל להמשיך הלאה באהלה של תורה בד' אמות של הלכה, והרחוב לא ישפיע עליו.

וכמו שאומרים בשם אחד מן הגדולים על מה שכתב הרמב"ם דכשהסביבה רעה צריך לברוח למדברות, שבזמן הזה המדבר שצריך לברוח לשם זה - הישיבות. וא"כ גם בבין הזמנים צריך שיהיה שייך למדבר הזה.

טהרה הלב

וכן הזהיר מאד על טהרת הלב. ואמר: בראיה אחת לא טובה בימי בין הזמנים, יכולים להפסיד ח"ו הכל! ולדאבונינו הרבה יורדים בבין הזמנים ברוחניות מחמת זה, וזהירות גדולה נדרש לזה, כי היצר הרע מסתובב בכל מקום... ובמקום דאיכא דרכא אחרינא אסור לילך אפילו אם עוצם עיניו.

כבוד הורים

וכמה פעמים הזכיר ג"כ את החיוב של כל אחד לעזור בבית בהכנות לפסח, משום כיבוד הורים. וכן אמר שלא לזלזל בנקיון הקפדני, כי זה מוסיף הרבה באוירה הרוחנית... השי"ת יזכנו לעשות רצונו בלבב שלם, ונזכה עוד בשנה זו לאכול מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון.